

Involvering af borgere og grønne foreninger

ved udviklingen af Aarhus Kommunes Klimaplan 2025 - 2030

Del 3 - Børn (10-12 år)

Aarhus Omstilller, Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice

December 2023

En del af
løsningen

KULTUR OG
BORGERSERVICE
Aarhus Kommune

Indledning

Aarhus Kommune skal have en ny klimaplan for perioden 2025-2030. I den forbindelse har Klimasekretariatet i Teknik og Miljø ønsket at involvere borgere og civilsamfundsorganisationer, for at få deres input til planen og få at vide, hvad der optager dem i omstillingen til et klimaneutralt Aarhus.

Aarhus Omstillers (det borgerrettede spor af delprogrammet under Kultur og Borgerservice) har på opdrag af Klimasekretariatet planlagt, eksekveret og samlet op på en involveringsproces med tre udvalgte målgrupper. Udvælgelsen af målgrupper og planlægningen af involveringsprocessen er sket i tæt dialog med Klimasekretariatet, som også har været til stede ved de fleste af processens arrangementer.

Der er valgt at fokusere på målgrupperne:

1. Aarhus' grønne foreninger og fællesskaber
2. Børnefamilier
3. Børn (10-12 år)

Involveringsaktiviteterne målrettet børnefamilier er planlagt og udført i et samarbejde med Aarhus Bibliotekerne, mens aktiviteten målrettet børn (10-12 år) er udført som en del af Aarhus Omstillers samarbejde med Børn og Unge og Aarhus Bibliotekerne om Den Grønne Festival på Dokk1.

Indsigterne fra involveringen af de tre målgrupper præsenteres i tre delrapporter, én for hver målgruppe. Da målgrupperne er meget forskellige, har indsigterne også forskellig karakter.

I denne rapport (del 3) præsenteres det, børnene var optagede af, når de byggede klimaideer i LEGO og stemte i et grønt børnevalg.

I del 1 præsenteres Aarhus' grønne foreningers anbefalinger til indsatser i Aarhus' klimaplan 2025-2030 samt deres anbefalinger til samarbejdet mellem kommunen og dem.

I del 2 præsenteres det, børnefamilierne fortæller er vigtigt for dem, når de skal stille om til en mere klimavenlig hverdag.

--

Spørgsmål til rapporter kan stilles til:

Cecilia Garibaldi Bek-Thomsen
Sekretariatschef i Forvaltningssekretariatet for Borgerservice og Biblioteker - Kultur og Borgerservice
cgb@aarhus.dk

Stine Sparrewath
Udviklingskonsulent i Klimasekretariatet - Teknik og Miljø
stsp@aarhus.dk

Målgruppen: Børn (10-12 år)

Klimaindsatsen handler om at skabe en bedre fremtid for os, vores børn og kommende generationer. Samtidig har børn under 18 år ingen stemmeret og dermed begrænset mulighed for at påvirke de beslutninger, der tages på klimaområdet. Børn kan desuden have stor påvirkning på familiens (klimasmarte) vaner.

Hvorfor?

Formålet med involveringen af børn (10-12 år) var:

- At indhente viden om hvilke klimahandlinger der optager børn, og hvilke grønne løsninger de drømmer om
- At skabe mulighed for dialog mellem børnene samt mellem børnene og kommunen

Hvordan?

Den 3. oktober 2023 mødtes ca. 700 børn til Den Grønne Festival på Dokk1. 'Netværket for bæredygtighed i børnehøjde' på tværs af 9 skoler i Aarhus havde taget initiativet til festivalen med støtte af Aarhus Kommunes Klimafond i 2022 og 2023. Børn fra skolerne skabte de fleste af festivalens inspirerende aktiviteter, mens Børn og Unge sammen med AarhusBibliotekerne og Aarhus Omstiller skabte rammerne.

Aarhus Omstiller arrangerede til festivalen en aktivitet, hvor børnene måtte bygge grønne ideer i Lego. Konceptet Build the Change, som AarhusBibliotekerne samarbejder med LEGO om, blev brugt. Børnene fik vælge mellem en mission inden for Mad, Transport eller Tøj. På de respektive temaers 'missionskort' blev de præsenteret for hvilke udfordringer vi står over for, hvilken retning vi skal bevæge os i, samt forslag til løsningsområder. Herefter måtte børnene frit bygge deres ideer til løsninger.

Til Den Grønne Festival afholdt AarhusBibliotekerne desuden

et børnevalg, hvor børnene stemte om hvorvidt de mente, at skolekantinerne skulle servere vegetarisk mad, om der skulle køres mindre i bil og være flere cykelstier, og om man skulle få undervisning i at reparere tøj, elektronik og ting i skolen.

Hvem?

Ca. 110 børn i alderen 10 til 12 år var med til at bygge deres klimaideer i LEGO, mens ca. 260 børn stemte i børnevalget.

Dette var børnene optaget af i deres LEGO-byggerier

25 byg handlede om mad, 36 om transport og 13 om tøj. Desuden handlede fem om affald, 12 om natur og fem om vedvarende energi eller alternative energiformer. Flere byggede løsninger på flere udfordringer på én gang. Seks byg havde også et retfærdig omstilling aspekt.

Byggeudfordringernes ordlyd og udformning kan have haft stor indflydelse på, hvad børnene byggede – ligesom det sociale (hvad bygger kammeraterne?), hvad børnene ellers havde oplevet på festivalen. Udvalget af LEGO-klodser har formentlig også spillet en rolle.

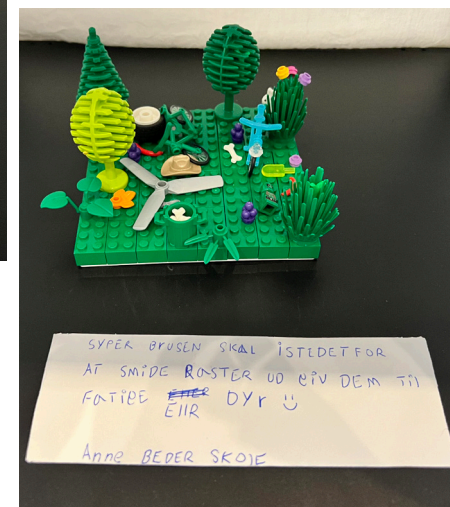
Mad

På mad-missionskortet var det første forslag at bygge en klimavenlig kantine, og det andet forslag var at bygge en løsning på madspildsproblemet. De fleste børn fokuserede på de klimavenlige kantiner, hvor madspildsproblematikken også blev bygget ind. F.eks. blev der arbejdet med restemad, hvor samme mad serveres to dage i træk og ideer om at overskudsmad skulle gå til dyr eller mennesker, der trænger. Maden der serveredes i kantinerne skulle ifølge børnene være vegetarisk, "kun grøntsager – intet kød" og bruge lokalt producerede varer f.eks. fra kantineens egne marker. Flere elever/børn bruger begreber som en "klimavenlig" eller "bæredygtig" kantine eller café, uden at beskrive, hvad det konkret betyder for dem.

1

2

1. En bæredygtig kantine med lokal grøntsagsdyrkning og vindenergi
2. Superbrugsen skal istedet for at smide rester ud, give dem til fattige eller dyr :)
3. Klimavenlig kantine med dyrkning og høns

3

Dette var børnene optaget af i deres LEGO-byggerier

Transport

På transport-missionskortet var det første forslag at bygge en vej til skole, som gav lyst til at cykle i stedet for at blive kørt. Det andet forslag var at bygge en by, hvor man ikke behøver en bil - en by hvor det er fedt at gå og cykle. Mange børn byggede cykelstier i sammenhæng med natur og dyr. Der var også opmærksomhed på, at det er sjovt og man bliver glad af at cykle og transportere sig på andre måder end i bil.

Der var i byggerierne også fokus på at få bilerne væk fra vejene og på asfalfrie veje og cykelstier. Alternative drivkræfter var også i spil, hvor børnene var optagede af transportmidler, der kører på andet end benzin. F.eks. vand, vind, cykelenergi, solceller – og mere fantastiske løsninger som flyvende tæpper og blade som vinger.

Tøj

Tøj-missionskortet lagde op til at bygge et sted, hvor man kan give brugt tøj nyt liv. Eller en idé, der kan få én til at bruge sit tøj igen og igen. De fleste byggede genbrugsbutikker eller steder at bytte tøj med hinanden. Der blev også bygget ideer, hvor man kan give tøjet til andre, der har brug for det - f.eks. ved at aflevere det i en container.

I nogle byggerier blev der skabt rammer for at "fikse"/reparere tøjet eller genanvende det. Løsningen var typisk automatiseret, hvor man kan få hjælp til det i f.eks. en fabrik en forretning – men nogle byggerier havde også fokus på at man skulle lære det selv. Der var også eksempler på alternative (måder at udvinde) materialer, f.eks. plantefibre.

1. En mødeplads for at bytte tøj.
2. En bro, hvor der kun må køre cykler. Ingen biler. Derfor er det sjovere at cykle.
3. En genbrugsbutik hvor ens tøj også kan blive fikset.

Dette var børnene optaget af i deres LEGO-byggerier

Natur / affald

Der var hos børnene et stort fokus på natur, selvom det hverken er et tema eller et opmærksomhedspunkt i nogen af udfordringerne, eleverne blev præsenteret for. På samme måde havde børnene en (naturlig) opmærksomhed på affald og spild. Der blev bygget skraldespande/containere/genbrugsstationer, dog ingen konkrete ideer til genanvendelse, sorteringsløsninger eller mindre forbrug i den forbindelse.

En retfærdig omstilling og vilde løsninger

Seks klimabyg havde også et socialt aspekt, hvor overskud blev givet videre til dyr eller "fattige" mennesker / "nogle der mangler" / Ukraine.

Nogle børn byggede vilde løsninger, hvor de drømte om f.eks. en teleporteringsløsning drevet af vindkraft, en cykeldrevet helikopter eller solceller på taget af en genbrugsbutik, hvor børnene fortalte at de var mere attraktive at få, fordi de er flotte.

2

JEG HAR LAVET EN FREDET NATUR
AT DER KOMMER FLERE FREDEDE

1

1. En container til tøj som sender tøjet til Ukraine og andre lande.
2. Jeg har lavet fredet naturpark. Jeg håber at der kommer flere fredede skove.
3. Vi har lavet en 3-etagers genbrugsbutik med restaurant og solceller.

3

Vi har lavet en 3-etagers genbrugsbutik med restaurant og solceller.
Agnete, Nanna og Rosa

Sådan stemte børnene om kantinemad, transport og reparation

Til Den Grønne Festival stemte børnene om tre forslag vedrørende kantinemad, kørsel og reparation. Børnene skulle svare ja eller nej på forslagene, og de var formulerede så de blev så tydelige som muligt for børnene at tage stilling til.

- Til forslaget 'At der skal serveres vegetarisk mad på skolen – det vil sige intet kød' stemte 79 af de deltagende børn (31%) ja, mens 175 børn (69%) stemte nej.
- Til forslaget 'At færre skal køre i bil – det vil sige flere cykelstier og næsten ingen parkeringspladser på skolen' stemte 199 børn (78%) ja og 57 børn (22%) nej.
- Til forslaget 'At alle skal lære at reparere tøj, elektronik og ting i skolen – det vil sige, at der bliver købt mindre nyt' stemte 184 børn (71%) ja og 74 børn (29%) nej.

Forslagen var forskellige i den grad de påvirker børnenes hverdag, hvilket kan formodes at have påvirket børnenes villighed til at stemme ja. Flest ja-stemmer får forslaget om at færre skal køre i bil, og at der skal være flere cykelstier. Mindre kørsel påvirker børnenes forældre og andre voksne mere end børnene selv, men interessen for fine cykelstier var også stor i LEGO-byggerierne. At lære at reparere tøj og ting i skole er en majoritet positive overfor, mens det er interessant at bemærke at ganske få byggerier havde fokus herpå i LEGO-aktiviteten.

Til sidst stemte en majoritet nej for udelukkende vegetarisk mad på skolen. Det er det forslag, der har størst konsekvens for børnene selv og her kan antages at det er et stort skridt for de børn, der i dag spiser kød hver dag. Det kan konstateres, at det ikke kun er hos voksne, men også hos børn der er brug for at arbejde med at gøre det nemt og attraktivt at ændre klimaadfærd. Set i lyset af hvor stor påvirkning forslaget har, er

det alligevel ret imponerende at knap en tredjedel af børnene er klar på helt vegetarisk mad i skolen. Det er værd at bemærke, at mange LEGO-byggerier netop afspejlede klimavenlige kantiner med vegetarisk, lokal og madspildsbesparende mad.

